

Foto: Maria Laanjärv

SPIN:

viis aastat maailmaparandamist

2015. aasta jaanuaris alguse saanud SPINi programmil täitus viis tegevusaastat. Jalka vaatab sel puhul koos programmi tegevjuhi Keit Fomotškiniga tehtule tagasi ning piilub ka tulevikku.

Tekst: Raul Ojassaar

SPINi eeskuju on Inglismaal 2006. aastal loodud Kickz (nüüd Premier League Kicks), mis töötab sarnasel põhimõttel ja on sellel maal ka märksa laiapõhjalisem. „Kuna Premier League haarab väga paljusid inimesi ja inspireerib noori-vanu, naisi-mehi, siis on jalgpall spordialana ka noorte sotsiaalsete oskuste arendamiseks

väga hea vahend. Eestisse jõudis programm 2013. aastal, kui siseministeerium otsis kogukondlike ennetuslahendusi, mis oleks senikasutatavatega võrreldes pisut kastist väljas,“ meenutab Fomotškin.

Heateo sihtasutusest kasvas seejärel välja just nimelt SPIN, mis alustas esimeste rühmadega 2015. aastal Põhja-Tallinnas ja Lasnamäel. Praeguseks on grupe üle Eesti 24, mille juures tegutseb kokku 43 treenerit – muu hulgas ka näiteks nii praegused kui endised meistriliiga mängijad ja treenerid.

Mida see programm endast aga õigupoolest kujutab? „SPIN pole ainult jalgpallitrenn, vaid sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste arendamine. Kooli õppekavas nimetatakse neid oskusi üldpädevusteks. Meie fookus ongi nende oskuste arendamisel, jalgpall meeskonnamänguna on sel-

33 335

kontaktundi sisustas SPIN hooajal 2018/2019.

10%

paraneb SPINi programmis osalevate noorte õppe-
edukuse keskväärtus juba ühe hooaja järel.

21%

osalejatel paraneb kooli-
kohustuse täitmine.

leks lihtsalt vahend. Noored tulevad trenni, mis on kaheosalised: üks on jalgpallitreeningu osa ja teine on eluoskuste osa (inglise keeles *life skills*), mis viiakse ellu jalgpalliliste harjutustega," selgitab Fomotškin. „Jalgpall aitab õpitud kinnistada ja näitlikustada.“

Lapsed jõuavad SPINi juurde tavaliselt koostöös kogukonnaga: kõige sagedamini soovivad noortele programmi kool, kuid partnerite sekka kuuluvad näiteks ka noorsoopolitsei, lastekaitse ja noortekeskused, kus pärast kooli aega veedetakse. „Nemad hoiavad silmad lahti ning näevad, kellel võiks olla SPINi programmist kasu, et saada väärt oskusi ja veeta vaba aega turvaliselt.“

Jalgpallitreener ja eluoskuste treener

Igal rühmal on peale jalgpallitreeneri abitreeneriks noorsootöötaja/sotsiaalpedagoogi/psühholoogi taustaga inimene, et lastega tegeletaks võimalikult oskuslikult ja professionaalselt.

„Meie treeneriprofiil on pisut teistsugune kui „tavalise“ trenni treeneril. On teatud isikuomadused, mis on SPINi treeneri puhul edu saavutamisel väga olulised: üks neist on tugev kuulamisoskus, teiseks on avatus ja kolmandaks kannatlikkus,“ avab Fomotškin.

„SPIN pole niivõrd sportlikule tulemusele orienteeritud – tahame toetada noorte liikumisharjumust ja terveid eluviise, kuid treenerid ei pea tingimata töötama selle nimel, et kõik jõuaksid jalgpallis tippu. Teine aspekt, mis väga tähtis, on vaimu ja füüsilise tasakaal. Programmi põhieesmärk on noorte sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste arendamine. Kui töötada tugevalt vaimuga, siis jõuab ka tippspordi mõttes kaugemale. Lisaks paneme süstemaatiliselt rõhku ja ressursi

↑ Konstantin Vassiljev SPINi programmi noortele kogemusi jagamas.
Foto: Andrei Liimets

↓ SPINi programm laienes 2019. aasta lõpus ka Tõrvasse.
Foto: Andrei Liimets

Eeskujudele eeskujuks

Fomotškin käis hiljuti Briti Nõukogu ja Suurbritannia saatkonna abiga Inglismaal, kus tutvus Chelsea ja Arsenali näitel sellega, kuidas Inglise tippklubid Kicksi abil kogukonda panustavad, ning rääkis Eesti näitel ka oma kogemustest.

„See on hämmastav, kui palju suudavad Inglismaa klubid kogukonna jaoks tööd ära teha ja kui palju seal tahet seda kõike teha leidub. Nende jaoks on kogukonnatöö loomulik asi, mida teha – see võiks järjest rohkem ka Eestis praktikas toimida.“

Kuigi Eesti SPIN on eeskuju võtnud just Inglismaa Kickzist, leidsid inglased mitu aspekti, mida tahaksid hoopis eestlastelt üle võtta. Sealsetele klubidele meeldis Fomotškini sõnul väga näiteks SPINi põhimõte, kus jalgpallitreeneri kõrval töötab abitreenerina noorsootöötaja, sotsiaalpedagoogi või psühholoogi taustaga inimene, samuti kiideti SPINi põhjaliku teadusliku mõju hindamise läbiviimise ja saadud sisendi kasutamise eest programmi edasiarendusel. Muljet avaldas ka SPINi süstemaatiline lähenemine eluoskuste sessioonide läbiviimisele.

Muide: kui Inglismaal on Kickzist välja kasvanud A-koondislased nagu Raheem Sterling ja Wilfried Zaha, siis Eestis on SPINist seni jõutud U17 koondise tasemeni.

last on Eestis SPINi programmis osalenud.

rühma toimib hetkel üle Eesti, neist kolm koosnevad vaid tüdrukutest.

treenerit kuulub kõikide rühmade peale kokku SPINi programmi.

Ain Tammus: SPIN on suur võimalus märk maha jätta

FCI Levadia esindusmeeskonna väravavahtide treener Ain Tammus on SPINi programmis treenerina osalenud kõik viis aastat ning tõdeb, et ta on ka ise selle aja jooksul noortega töötades arenenud.

„Sattusin SPINi juurde tänu heale sõbrale Theimo Tülpile, kes oli toona Levadia tegevjuht ja tõi SPINi klubisse. Olime omal ajal koos noortetreenerid ning meil tuli juba siis tegeleda mõnede poistega, kes vajasisid rohkem jälgimist,“ meenutab Tammus. „Kontrolli kontrollimatut – see oli märksõna, millega alguses peale hakkasime. Algu oli päris keeruline, aga treeneriameti ja arengu mõttes on see väga hea koht. Kui kõik läheb libedalt, pole vajadust peeglist vaadata, aga kui tekivad probleemid, on vaja hakata mõtlema ja sealt tuleb ka areng. Vahel, kui on raske, mõtled ikka, et „ei saa“. Meie oleme aga võtnud aluseks lause: kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab.“

Tammuse sõnul on ta ka oma silmaga näinud, kuidas programm noori aitab. „Vahel olen ikka kohutunud poistega, kellega kunagi SPINis alustasime. Mõnedel ei lähe hästi, aga suurem osa on tublid ja saavad oma eluga hakkama. See on suur asi.“

Miks peaksid treenerid SPINi programmis osalemise peale mõtlema? „Mis mees sa oled, kui sa ei proovi maailma muuta? Oleme ju loodud ehitama, peame endast midagi maha jätma ja see on väga hea võimalus midagi või kedagi muuta. See annab suurt rahulolu, kui näha, et kellelgi läheb hästi ja ta on oma elus muutuse teinud,“ jagab Tammus oma mõtteviisi. „SPIN on kahtlemata edulugu. Minu jaoks on isegi laste eksimused edulugu, kui nad nendest õpivad ja omad järeldused teevad.“

↑ Treener Ain Tammus peab SPINi projekti suureks õnnestumiseks.

Foto: Ain Peil

treenerite professionaalse arengu toetamisele ja vaimse tasakaalu hoidmisele: näiteks on neil kõigil 24 tundi päevas kättesaadav spordipsühholoogi abi ning meeskonnale toimuvad hooaja jooksul regulaarsed supervisioonid ja erinevad täiendõppepäevad.“

Teemad, millega treeningutel tegeletakse, on struktureeritud, aga oma sõna on sekka öelda lastel endil, kel tuleb aeg-ajalt omavahel kokkuleppele jõuda, mida järgmiseks teha või kes kulla kutsuda.

Treeningukuu on jaotatud teemanädalateks: igal nädalal tegeletakse kindla teemaga, kusjuures see, milliste teemadega tegeletakse rohkem, oleneb noortest ja rühma dünaamikast. „Kakskeelse grupi puhul pannakse tavaliselt suuremat rõhku näiteks tolerantsusele, rahustevahelistele erinevustele ja koostööle,“ toob Fomotskin näiteks.

Aeg-ajalt toimuvatel külalissessioonidel jagavad SPINi noortele kogemusi profijalgpallurid, politseinikud, päästeametnikud ja isegi lauljad.

„Korra kahe kuu jooksul saavad noored ise valida, millises vaba aja veetmise kohas sessioon läbi viia,“ jätkab Fomotskin. „Kõige levinumaks sooviks on Tallinnas muidugi T1 Super Skypark, aga käiakse ka bowling'ut mängimas või Megazone'is.“

Uued harrastajad

Kuigi senised tulemused on noori abistades olnud silmapaistvad, ei saa SPINi siiski pidada imevahendiks, mis kõigi noorte puhul mõjub või töötab. Eesti jalgpallile on see aga väga tänuväärne programm, sest toob juurde uusi harrastajaid.

„Umbkaudu kolmandik meie programmi lõpetanutest liigub edasi mõne klubi juurde ja jätkab jalgpallitreningutega,“ teab Fomotskin. „Teine

kolmandik leiab mõne muu trenni või huviala, kolmas kolmandik lastest on aga selline, kellega meil ei õnnestu eesmärke saavutada. Nad ei ole programmis väga pikalt, kukuvad välja ja meil ei õnnestu neid tagasi motiveerida.“

Viimase osa sekka loetakse aga ka need noored, kes programmi küll proovivad, kuid kes näiteks leiavad, et jalgpall neile huvi ei paku.

Tunduvalt suuremale osale mõjub SPIN aga suurepäraselt. Programm aitab täita koolikohustust, muuta paremaks nii õppeedukust kui ka käitumist, arendada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. „SPINi programmi viimase nelja aasta mõju-uuringud on näidanud, et noor võiks meie programmis olla vähemalt kaks aastat – see on minimaalne aeg, et meie jaoks olulised oskused kinnistuksid. Paraneb enesekontroll, enesehinnang, enesetõhusus ja ühiskondlike normide järgi tegutsemine, väheneb impulsiivsus.“

Aastaks 2028 soovib SPIN laieneda kõikidesse Eesti maakondadesse. „Ootame meie meeskonnaga liituma kõiki treenereid, kes on huvitatud arendavast kogemusest ja tahaksid panustada noorte arengusse,“ lisab Fomotškin.

SPINi programmi pearahastajad on Euroopa Sotsiaalfond, Siseministeerium, Briti Nõukogu, UEFA Foundation for Children ja Heateo Mõ-

SPINi programmis arendatavad sotsiaalsed ja enesejuhtimise oskused

- eesmärkide seadmine
- suhtlusoskus
- kuulamisoskus
- emotsioonide juhtimine
- konfliktide ennetamine ja lahendamine
- eneseväljendus
- võistkonnatöö
- ajaplaneerimine
- enesekindlus
- pingetaluvus
- palju muud

jufond. SPINi programmi rahastavad veel Tallinna linn, Kohtla-Järve linn, Tartu linn, Pärnu linn, Viimsi vald, Keila linn, Rae vald, Tõrva vald, SA Archimedese noorteagentuur Euroopa solidaarsuskorpuse programmist ja AS Tallinna Vesi. SPINi programmi strateegiliste partnerite hulka kuuluvad ka Eesti Jalgpalli Liit, politsei- ja piirivalveamet, Heateo sihtasutus ja Tallinna spordi- ja noorsooamet. ■

**KONSTRUEERITUD
JA TOODETUD EESTIS**

Koduväljakud korda kodumaise tehnikaga!

Hüdrauliline kunstmuruhari - 2090€

- Masina tagahaakes kasutatav hüdrauliline hari ühtlustab täitematerjali ja tõstab lamandunud murulibled. 4-meetrine töölaius ja hüdrauliliselt tõstetavad tiivad teevad harjast tõsise töövahendi ka suurte väljakute hooldamisel.
- Harjal kasutatavad harjaplokid on lihtsalt vahetatavad.
- Nutikas tõstetavate küljeseksioonide lahendus teeb harjaga manööverdamise mugavaks. Ülestõstetud tibadega asendis on harja lihtne hoiustada, selleks kulub vaid 2,7 m²
- Parandamaks väljaku imamisvõimet, saab harjale lisavarustusena paigaldada teraspiidi, mis kobestavad täitematerjali ning seeläbi kuivab väljak sadeveest kiiremini.

Kunstmurusahk - 1995€

- Suure jõudlusega sahk lunde koristamiseks kunstmuruväljakutelt.
- 4-meetrise töölaieusaga sahal on tibade asendi muutmise võimalus. Seetõttu saab hõlpsalt lund kuhja kokku koguda või sõidu ajal ühelt küljelt teisele suunata.
- Saha tööterad on lihtsalt vahetatavad nii et vastavalt muru eripärale saab kasutada kas kummi polüuretaani (PUR) või tekstiili ja kummi segust tööteri.
- Saha töökõrgus on tugirataste reguleerimise abil muudetav. Rattad hoiavad saha tera vajalikul töökõrgusel ja ei lase löikuda muresse.
- Rattad pöörlevad 360 kraadi ümber oma tugitelje, seetõttu ei kahjusta need manööverdamisel muru.

Põhja-Eesti müügihall:

Tule 20, 76505 Saue, Harjumaa
Telefon: +372 521 8462, +372 528 2732
E-post: myyk@sami.ee

Lõuna-Eesti müügihall:

Petseri 40, 68204 Valga, Valgamaa
Telefon: +372 524 1759
E-post: heiki.kuld@sami.ee